

Yrityskaupan erilaiset rahoitusvaihtoehdot ja kaupan toteuttamistavat

GYLLING
ACCOUNTING

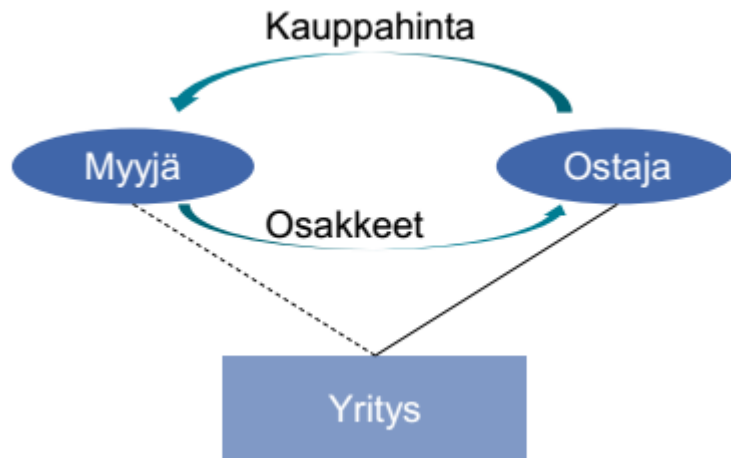
GYLLING
ADVISORY

Mistä tänään puhutaan

- Mistä kauppa tehdään: osake- vai liiketoimintakauppa?
- Yleistä eri toteuttamisvaihtoehdoista (sulautuminen, osakevaihto, liiketoimintasiirto)
- Yrityskaupan rahoitusvaihtoehdot
- Yhteenvetoa

Osakekauppa lyhyesti

Osakekauppa

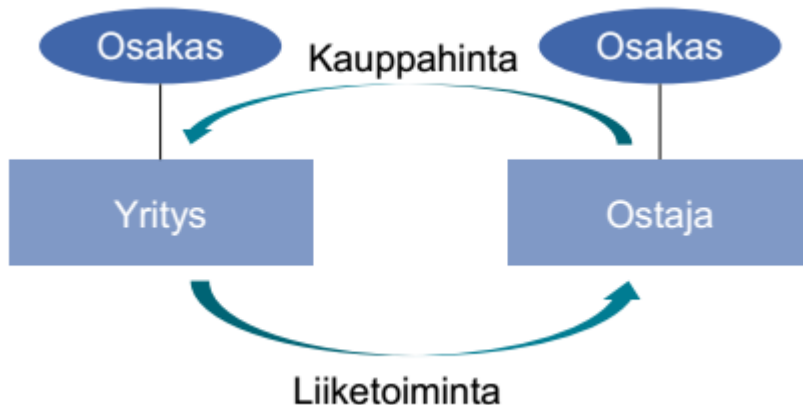
Osakekaupassa kaupan kohteena ovat osakeyhtiön osakkeet

Osakekaupassa sopijaosapuolina ovat myyjä sekä ostaja, oikeushenkilö tai yks. henkilö, joka hankkii kohdeyhtiön osakkeita

Omien osakkeiden suunnattu hankinta?
Maksullinen suunnattu osakeanti?

Liiketoimintakauppa lyhyesti

Liiketoimintakauppa

Liiketoimintakaupassa yritys myy koko liiketoimintansa tai osan siitä. Kaupan kohteena olevaan toiminnalliseen kokonaisuuteen kuuluvine omaisuuserineen.

Kaupan osapuolina ovat yritys ja ostaja, myyvän yhtiön osakkeenomistaja jää kaupan ulkopuolelle.

- Kauppahinta tuloutuu myyvään yhtiöön.

Mahdollistaa tiettyyn rajaan asti "shoppailun"

Osakekaupan ja liiketoimintakaupan eroja

OSAKEKAUPPA

Yksi myyjä vai useita myyjiä?

Sopimusten siirtyminen

Varallisuuserien siirtyminen yhtiön mukana

Kaikki työntekijät siirtyvät

Lisenssit ja viranomaisluvat yleensä säilyvät

LIIKETOIMINTAKAUPPA

Yksi myyjätaho

Sopimusten uudelleen neuvotteleminen

Varallisuuserien neuvotteleminen erikseen

Liiketoimintaan kuuluvat työntekijät

Lisenssit ja viranomaisluvat on haettava uusiksi

Osaakekauppa vai liiketoimintakauppa?

OSAKEKAUPPA

Tytäryhtiön luovutusvoitto usein verovapaa
(esim. EVL 6 b §)
Myös henkilöomistajilla verotus edullinen

Varainsiirtoveroa on maksettava koko
kauppahinnasta

Yhtiön historialliset verovastuut seuraavat
mukana

Kauppa on arvonlisäveroton

Verotappiot voivat siirtyä

LIIKETOIMINTAKAUPPA

Luovutusvoitto verollinen
Ostaja voi vähentää hankintamenon myös
liikearvon osalta

Varainsiirtoveroa on maksettava vain
siirtyvistä kiinteistöistä ja
arvopapereista

Historialliset verovastuut jäävät myyjälle

Arvonlisäverokohtelu on selvitettävä
erikseen

Verotappiot eivät siirry

Yrityskaupan verotuskysymykset

Osakekaupan ja liiketoiminnan kaupan verotus poikkeavat merkittävästi toisistaan.

- Myyjälle edullisin vaihtoehto on usein osakekauppa, kun taas ostajalle edullisin vaihtoehto on liiketoimintakauppa <> Verotuspoistot
- Arvonlisäverotus –näkökulma tulee huomioida, kun kyseessä on liiketoimintakauppa. Myös kiinteistöjen alv-palautusvastuu!
- Varainsiirtoverotus realisoituu ostajalle osakekaupassa koko kauppahinnasta, liiketoimintakaupassa vain arvopapereiden ja kiinteistöjen osalta. Huom! Osakevaihto
- Tappioiden vähennyskelpoisuus osakekaupassa (omistajanvaihdos, myös osakevaihto ja sulautuminen) <> Poikkeuslupa

Verotus: myyjän luovutusvoitto osakekaupassa

Osakas myy osuutensa (osakkeensa) yhtiöstä kauppahintaa vastaan, myyjää verotetaan myyntivoitosta, mutta yhtiötä ei veroteta.

- Yhtiö säilyy ennallaan ja se siirtyy uuteen omistukseen varoineen, velkoineen, toimilupineen, sopimuksineen jne.

Osakkeen myyjän myyntivoitto = kauppahinta - hankintameno

Luonnolliset henkilöt (ja kuolinpesät) hyödyntävät hankintameno-olettamaa

mahdollisuus soveltaa hankintameno-olettamaa: 20% <10 vuoden tai 40 % > 10 vuoden ajan omistetuista osakkeista.

Luovutusvoittovero on vv.2016 30 – 34 %:a (yli 30.000 euroa)

- Yli 10 vuotta omistetut osakkeet 18 – 20,4 % kauppahinnasta
- Alle 10 vuotta omistetut osakkeet 24 – 27,2 % kauppahinnasta

Verotus: liiketoiminnan kaupan verotus

Yhtiö myy liiketoiminnan ja siihen liittyvän yritysomaisuutensa kauppahintaa (rahaa) vastaan, **myyjän voitto = kauppahinta – ostajalle siirtyvät varat**

Ostajalle voi siirtyä myös velkoja, mutta nämä eivät vaikuta kuitenkaan myyntivoittoon vaan kyse rahoituksesta. Siviilioikeudellisesti velallisen muutos ei ole itsestään selvää, voi joskus syntyä tulkintatilanteita.

Verotus

Myyjäyhtiötä verotetaan myyntivoitosta yhteisöverokannan mukaisesti 20 %, osakeyhtiön osakasta ei veroteta. Ongelma -> raha pitäisi vielä saada "omistajan taskuun". **Osakeyhtiö myyjänä...Käyttöomaisuusosakkeen myyntivoitto ja luovutustappio?**

Osakkeet vai liiketoiminta? – ostajan näkökulma

Näyttää siltä, että ostaja ei ole osakekaupassa valmis maksamaan samaa hintaa kuin liiketoimintakaupassa.. Miksi näin?

Ostajan näkökulmasta liiketoimintakaupassa ostettujen hyödykkeiden hankintameno on vähennyskelpoinen verotuksessa lukuunottamatta osakkeita.

Kauppahinnan allokointi liiketoimintakaupassa

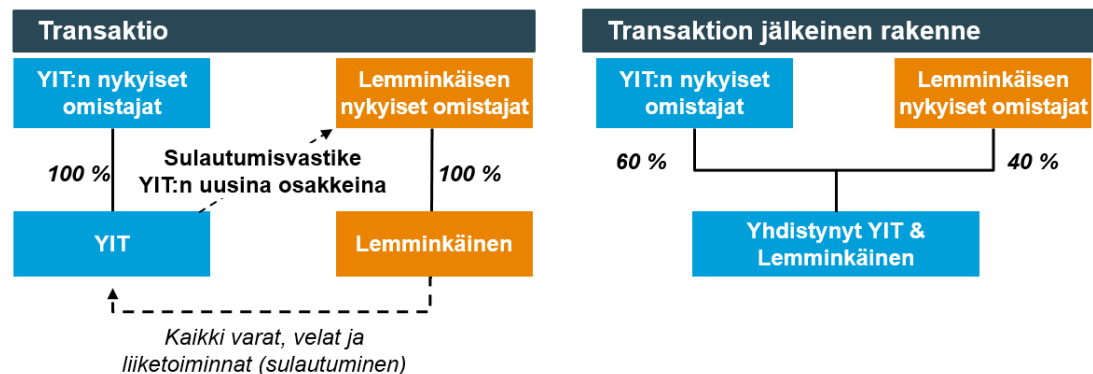
Liiketoimintakaupassa (ostajan toimesta) maksettu kauppahinta tulisi jakaa omaisuuserien käyvän arvon suhteessa yksittäisille omaisuuserille (maa-alue, kiinteistöt, rakennukset).

- Käyvän arvon ylittävä osuus kauppahinnasta on liikearvoa (goodwill), joka aktivoidaan ja poistetaan enintään 10 vuoden aikana tasapoistoin kirjanpidossa ja verotuksessa.

Sulautuminen yrityskauppamuotona

Yhtiöiden sulautumisella eli fuusiolla tarkoitetaan yhtiöoikeudessa kahden tai useamman yhtiön sulautumista yhdeksi yhtiöksi. Sulautuminen voi tarkoittaa esimerkiksi tilannetta, jossa (vastaanottava) yhtiö hankkii yrityskaupan kohteena olevan yhtiön koko osakekannan ja sulautumisessa vastaanottavaan yhtiöön siirtyy sulautuvan yhtiön varat ja velat. Vastikkeena eli kauppahintana kohdeyhtiön osakkeenomistajan saavat vastaanottavan yhtiön osakkeita.

Esimerkki case YIT ja Lemminkäinen

Sulautuminen yrityskauppamuotona

Mitä sulautumisessa tavallisesti tapahtuu case YIT

- Hankkivan yhtiön osakkeenomistajien omistus laimentuu (60 % / 40 %)
- Kohdeyhtiön osakkeenomistajista tulee vastaanottavan yhtiön osakkaita
- Olennaista rahavastiketta ei veroneutraalissa järjestelyssä voi käyttää
- Valuaatiomielessä täytyy ratkaista sekä vastaanottajayhtiön että kohdeyhtiön käypä arvo – paljostako hankkivan yhtiön osakkaat ovat valmiita luopumaan?

Kuinka helppoa on Valuaatio yrityskaupassa?

YIT ja Lemminkäinen Case vs. molemmat toimijat start-up IT-yhtiöitä?

Osakevaihto yrityskauppamuotona

Osakevaihdossa yhtiö hankkii määräysvaltaan oikeuttavan määrän (>50 %) kohdeyhtiön osakkeita ja antaa näistä vastikkeeksi liikkeelle laskemiaan uusia osakkeitaan tai hallussaan olevia omia osakkeitaan. Muodostuu konsernirakenne (vs. sulauminen jossa hankittava kohdeyhtiö purkautuu).

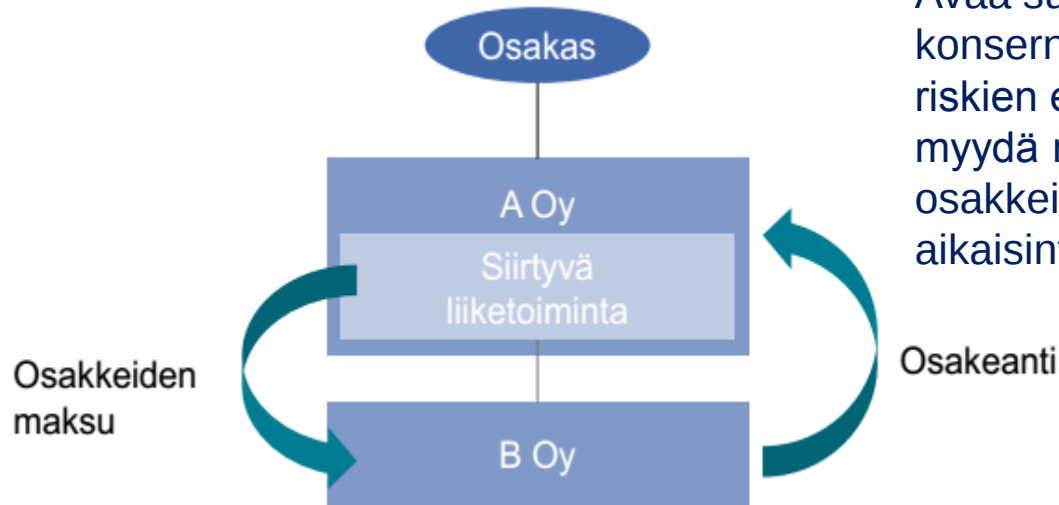
- Rahavastikekin mahdollinen max 10 % vastikkeena annettujen osakkeiden nimellisarvosta tai osakkeita vastaavasta osuudesta maksettua osakepääomaa.
- Siltä osin kuin vastikkeena saadaan rahaa, osakevaihtoa pidetään veronalaisena luovutuksena.

Olennaista on, että osakevaihtoa ei pidetä verotuksessa luovutuksena (verotuksen lykkääminen). Henkilöomistajalle on tärkeä huomata, että saatujen osakkeiden hankinta-ajankohta ja sen mukaan laskettava hankintameno-olettama määräytyvät sen mukaan, mikä on osakevaihdossa luovutettujen osakkeiden hankinta-aika.

Liiketoimintasiirto

Tapa eriyttää myytäväksi tarkoitettu liiketoiminta yhtiöstä omaksi tytäryhtiökseen tai toiseen toimivaan yhtiöön (hankinta)

- Yhtiöoikeudellisesti vastikkeena saatavien osakkeiden apporttimaksu (myös nettoapportti)
- Rahavastike ei sovellu (vs. liiketoimintakauppa)
- Avaa suunnittelumahdollisuuksia: konsernirakenne luomalla eri liiketoimintojen ja riskien eriyttäminen, taseen keventäminen ("ei myydä rahaa rahalla"), mahdollisuus B Oy:n osakkeiden verovapaaseen luovuttamiseen aikaisintaan 1 vuoden kuluttua.

Rahoitus ja sen eri muodot

- **Keskeisimmät asiat rahoitusta suunnitellessa**
 - Yrityskaupan muoto ja rakenne
 - Kauppahinta ja sen komponentit
 - Rahoitusrakenne (omarahoitusosuus 20-30%)
 - Ostokohteen liiketoiminnan arviointi
- **Rahoituksen pääperiaatteet**
 - Rahoitus yleisesti 40/60-suhde omaa pääomaa ja pankkilainaa (PK-yritykset)
 - Velkarahoituksen takaisinmaksu kokonaisuuden kassavirralla
 - Vakuudet keskeisessä roolissa = hyvät vakuudet mahdollistavat rahoituksen suhteellisen alhaisella kustannuksella
 - Pankkirahoituksen lähtökohtana 5-vuoden laina-aikaa
 - Rahoitus räätälöidään aina tapauskohtaisesti

Rahoitus ja sen eri muodot

- **Liiketoimintakaupan rahoitus**

- Monipuolinen rahoitusvalikoima – mm. kohdevakuudellinen rahoitusyhtiörahoitus
- Vakuutta mahdollisuus hyödyntää kaupan kohteen omaisuutta (kiinteistöt / yrityskiinnitykset / koneet ja laitteet)
- Velka ja omaisuus samassa yhtiössä – kaupasta johtuvaa osingonjakotarvetta ei ole
- Pankki ei määrittele oikeaa kauppahintaa – arvioi takaisinmaksukyvyyn

- **Osakekaupan rahoitus**

- Ostettavan yhtiön osakkeet ja yrityskiinnitykset (heikko vakuusarvo)
- Henkilökohtainen varallisuus/vakuudet
- Eritysirahoitus = Finnvera / Garantia
- Ostettavan yhtiön omaisuus ei käy vakuutena (OYL)

Rahoitus ja sen eri muodot

- **Yrityskaupan rahoitusvaihtoehdot:**
 - Oma pääoma / Sijoitus
 - Pankkirahoitus
 - Erityisrahoituslaitokset (Finnvera)
 - Takaus

Lainat

- Rahoittajat
 - Pankit
 - Finnvera
 - TEKES
 - Vakuutusyhtiöt
 - Yksityiset ihmiset
- Käyttötarkoitus
 - Kehitys
 - Investointi
 - Yritysjärjestely
 - Kansainvälistyminen

Takaus

- Rahoittajat
 - Pankit
 - Finnvera
 - Garantia
 - Yksityiset ihmiset
- Käyttötarkoitus
 - Investointi
 - Yritysjärjestely
 - Vienti

Oma pääoma / Sijoitus / Joukkorahoitus

- Rahoittajat
 - Rahastot
 - Yksityiset ihmiset
 - Vakuutusyhtiöt
 - Yksityiset ihmiset
 - Pääomalaina (omistaja)
 - Rahoituksen välittäjät (Invesdor)
- Käyttötarkoitus
 - Yritysjärjestely
 - Yrityskasvu
- Rahoituksen välittäjät:
 - Laina
 - Oma pääoma

Yhteenvetoa

Suunnittele ja varaudu - yrityskaupan valmisteluun tulee ryhtyä ajoissa ml. Kauppaa edeltävät rakennejärjestelyt ja esitoimet.

Kokeneen asiantuntijan käyttö johtaa parhaimpiin lopputuloksiin

Myyjä ”pukee morsiamen” - taseen siivoaminen ja jämäkät arvostus- ja laskentaperiaatteet ovat avainasemassa arvioitaessa kohdeyhtiöiden tilinpäätöksiä.

Ostaja ymmärtää kyseenalaistaa ”hockey stickit” – ja on harvoin halukas maksamaan lennokkaista visiosta lainarahalla.

Ostaja on valmis maksamaan oikean kauppahinnan, kun hän ymmärtää mistä pyydetty kauppahinta muodostuu. Yrityskaupassa myydään tuotannontekijöitä ja varallisuuseriä ja ennen kaikkea liiketoiminnan tulevia tuottoja, jotka voidaan selkeästi perustella ostajalle.

Yhteenvetoa

Rahoitusrakenne ja sen mahdollisuudet- yrityskaupan rahoittamiseen tulisi varautua hyvissä ajoin optimaalisen rakenteen ja instrumenttien kartoittamiseksi.

Jokainen rahoitusrakenne suunnitellaan aina tapauskohtaisesti

Ennen ja jälkeen yrityskaupan – ostajan on hyvä huomioida ostettavan kokonaisuuden mahdollisuudet lisärahoituksen osalta liiketoiminnan kehittämiseen tai kansainvälistymiseen.

Rahoitusrakenteen suunnittelussa on erittäin tärkeä käyttää siihen erikoistunutta asiantuntijaa!

Asiakkaan kanssa, asiakkaan eduksi

Ota yhteyttä:

Niilo Järkäs, KTM, KHT, KLT

p. 040 5336 198

niilo.jarkas@gylling.fi

Carlo Gylling, KTM

p. 044 9760 333

carlo.gylling@gyllingadvisory.fi